

Väggkartan för resurssmarthet

VD/2472/11.00.00.01/2018

HP/KR/LMA/HY-L/AV/ALS

Väggkartan för resurssmart verksamhet är ett program som vid sidan av det mark- och bostadspolitiska programmet och välfärdsprogrammet verkställer stadens strategi. Att bygga en tätare stad och samtidigt värna om den närliggande naturen ställdes upp som ett strategiskt prioriteringsområde, och som mål ett stärkande av den nuvarande stadsstrukturen på ett resurssmart sätt. Vanda stadsfullmäktige har i sin stadsstrategi dragit upp en riktlinje om att Vanda ska vara en kolneutral stad senast år 2030. Dessutom beslutades det att som ett bindande mål för budgeten för år 2018 utarbeta programmet "Ett kolneutralt Vanda 2030".

Väggkartan för resurssmart verksamhet styr stadens utveckling mot en utsläppsfri och avfallsfri stad som utnyttjar naturresurser på ett hållbart vis utan att överkonsumera. Samtidigt vill staden stödja invånarnas välfärd och stadens livskraft. Resurssmarthet betyder nämligen en förmåga att använda naturresurser med eftertanke och på ett sätt som främjar välmåendet och en hållbar utveckling.

Utsläppsfrihet, d.v.s. kolneutralitet, innebär att växthusgasutsläpp minskas med 80 procent jämfört med utsläppen år 1990 och de återstående utsläppen kompenseras till exempel genom finansiering av projekt på annat håll med ett utsläppssnålt samhälle som mål. Växthusgasutsläppen i Vanda var år 2016 på samma nivå som år 1990. Det betyder att det finns ett behov av att minska utsläppen med i snitt 7 procentenheter årligen under perioden 2018–2030. De största utsläppskällorna är trafiken (37 %) och uppvärmningen av byggnader (41 %). Granskningen av kolneutralitetsmålet begränsar sig till utsläpp som producerats inom Vanda stad samt utsläpp från inköp av konsumtionsel. I målet inkluderas inte indirekta utsläpp från tillverkning av varor eller tjänster utanför stadens gränser. I väggkartan för resurssmarthet behandlas dock även dessa mål och åtgärder.

Avfallsfrihet innebär att avfall inte förs till en avstjälningsplats. I en stad utan överkonsumtion använder man naturresurserna på ett hållbart sätt, motsvarande ett jordklot.

Vandas väggkarta för resurssmarthet fram till år 2030 är ett långsiktigt miljöprogram och tillsammans med verksamhetsområdenas verkställighetsplaner ersätter väggkartan de tidigare miljöprogrammen. Väggkartan uppdaterar också stadens miljöpolitiska riktlinjer.

Beredning

Beredningen av väggkartan för resurssmarthet har gjorts i samarbete med representanter för verksamhetsområdena samt olika intressegrupper fr.o.m. våren 2017. Medan arbetet pågick arrangerades workshops med deltagare från ett brett fält omfattande representanter från olika intressegrupper samt sakkunniga från stadens alla verksamhetsområden. Vandaborna erbjöds också möjlighet att delta i utarbetandet av väggkartan genom en invånarenkät på webben hösten 2017. Stadens ledningsgrupp för klimatförändringen har lett arbetet.

Miljönämnden begärde vid sitt sammanträde 21.3.2018 om utlåtanden av stadens övriga nämnder, allmänna sektionen samt ungdomsfullmäktige. Dessutom begärdes utlåtanden av HRM och HRT samt de största dottersamfunden. Utkastet till väggkarta hölls framlagt och kommentarer mottogs på stadens webbsida t.o.m. 24.4.2018.

Av förvaltningsorganen inkom stadsplaneringsnämnden, tekniska nämnden, undervisningsnämnden, fritidsnämnden och social- och hälsovårdsnämnden samt ungdomsfullmäktige med utlåtande om vägkartan. Av de övriga tillfrågade inlämnade HRM, HRT samt Vanda Energi ett utlåtande. En sammanställning av utlåtandena och svaren medföljer som bilaga.

Vägartans filer

På resurssmarthetens vägkarta rör vi oss framåt i fyra filer, vars mål och åtgärder stöder varandra. Filerna är energiförbrukning och -produktion, samhällsstruktur och mobilitet, förslitning och material samt Vandabo och ansvarsfull. För varje fil i Vandas vägkarta för resurssmarthet har en målbild för år 2030 definierats med vars hjälp man färdas vidare mot ett resurssmart och kolneutralt Vanda. På vägkartan presenteras åtgärder med vilkas hjälp de uppställda målen kan nås. Varje verksamhetsområde gör upp en egen verkställighetsplan för den innevarande fullmäktigeperioden. I planerna presenteras närmare de åtgärder med vilka målen förverkligas, samt respektive mätare och ansvarig instans.

Energiproduktionen och -förbrukningen orsakar merparten av klimatutsläppen i Vanda. Vägartans mål är en utsläppsfri el- och värmeproduktion, en ökad energi- och resurseffektivitet samt en smart energiförbrukning. Staden kan indirekt inverka på utsläppen från energiproduktionen och -förbrukningen bland annat genom styrning av markanvändning och byggande, och genom att inverka på valet av energikällor i de energiproduktionsanläggningar som staden äger. Dessutom har staden en möjlighet att föregå med gott exempel och sprida kunskap om god praxis. Då man tar i bruk lokalt producerad förnybar energi krävs det handledning för kommuninvånarna samtidigt som det ska vara lätt att komma fram till en viss lösning.

Samhällsstrukturen och mobiliteten inverkar märkbart på stadens resurseffektivitet. Utsläppen från den allt tätare stadsstrukturen är avgjort mindre jämfört med utsläpp från en utglesad stadsstruktur. Med en tät stadsstruktur möjliggörs dessutom tjänster som är lätta att nå medan grönområden skonas.

En minskning av trafikutsläppen är av central betydelse för att uppnå målet om kolneutralitet, eftersom utsläppen måste minska med nästan 70 % under åren 1990–2030. Utöver kolneutralitet är målet med Vandas vägkarta för resurssmarthet en trafik som är flexibel och kostnadsmässigt rimlig. Staden minimerar redan i planerings- och byggskedet riskerna för förändringar som klimatförändringen för med sig. I planläggningen och byggnationen ska också den biologiska mångfalden bevaras medan fungerande ekosystemtjänster utökas och säkerställs.

En hållbar användning av naturens resurser är en av hörnstenarna för resurssmarthet. En sparsam användning av naturresurserna förutsätter en resurseffektiv planering, en resurseffektiv konsumtion samt främjande av en cirkulär ekonomi. Vägartan för resurssmarthet eftersträvar en övergång till den cirkulära ekonomin där konsumtionen i stället för att fokusera på nya produkter och ägande utgår från hur tjänster används – genom att dela, hyra, och återanvända.

Matproduktionens miljöeffekter är omfattande, till exempel står maten för omkring en femtedel av den privata konsumtionens miljöeffekter. Målet är en hållbar matproduktionskedja år 2030. Matsvinn uppstår i kedjans alla faser, och utöver ansvarsfulla inköp är en minskning av svinnet av stor betydelse då det gäller att minska miljöpåverkan från maten.

I Vandas värderingar avses med ansvarsfullhet att goda levnadsvillkor för nuvarande och kommande generationer tryggas i enlighet med principerna för hållbar utveckling. Filen Vandabo och ansvarsfull omfattar alla Vandabor – anställda vid Vanda stad, kommuninvånarna, såväl som företag och samfund. I filen ingår åtgärder som anknyter till en hållbar livsstil, fostran och utbildning samt miljöledning och olika arbetssätt.

Väggkartan för resurssmarthet stakar ut de nödvändiga åtgärder som krävs för att Vanda ska uppnå målet om kolneutralitet år 2030. En del av målen nås genom att staten eller Vanda stad utfärdar normer, en del åter genom ett växande engagemang bland olika aktörer om att förbinda sig till målen om kolneutralitet. Vandas verksamhet följer stadens vision om att vara en föregångare som visar andra kommuner och aktörer de möjligheter som en resurssmart väggkarta erbjuder. Allt detta är dels nödvändigt, dels stärker det Vandas konkurrenskraft som ett centrum för hållbar tillväxt.

De åtgärder och resurser som väggkartan för resurssmarthet kräver av Vanda stad bereds efter detta beslut i takt med den årliga budgetberedningen.

Miljönämnden 16.5.2018 § 7

Biträdande stadsdirektörens förslag:

Nämnden beslutar att

- a) godkänna väggkartan för resurssmarthet, och
- b) föra den vidare till stadsstyrelsen och stadsfullmäktige för godkännande.

Beslut:

Nämnden beslutade att

- a) godkänna väggkartan för resurssmarthet, och
- b) föra den vidare till stadsstyrelsen och stadsfullmäktige för godkännande.

Stadsstyrelsen 28.5.2018 § 23

Förslag framlagt av biträdande stadsdirektören för verksamhetsområdet för markanvändning, byggnad och miljö:

Stadsstyrelsen beslutar föreslå för stadsfullmäktige att väggkartan för resurssmarthet godkänns.

Beslut:

Stadsstyrelsen beslutade enhälligt att bordlägga ärendet till stadsstyrelsens följande sammanträde.

Stadsstyrelsen 4.6.2018 § 21

Förslag framlagt av biträdande stadsdirektören för verksamhetsområdet för markanvändning, byggnad och miljö:

Stadsstyrelsen beslutar föreslå för stadsfullmäktige att väggkartan för resurssmarthet godkänns.

Behandling:

Det antecknades att miljöchef Leena Maidell-Münster svarade på frågor i början av sammanträdet.

Biträdande stadsdirektören för verksamhetsområdet för markanvändning, byggnad och miljö ändrade sitt svar enligt följande:

S. 13, till slutet av sidan fogas följande mening: "Kaupunki selvittää energiatehokkuuden parantamista korjausten yhteydessä vanhoissa lähiöissä yhdessä eri tahojen kanssa" (Staden utreder tillsammans med olika instanser hur energieffektiviteten kunde förbättras i samband med reparationer i gamla förorter).

S. 15, orden *seudullista yhteistyötä* (regionalt samarbete) fogas till meningen "Tienkäyttömaksun käyttöönotto vaatii kuitenkin lainsäädännön muutoksia, *seudullista yhteistyötä* ja asian yleistä

hyväksyntää (Ett införande av vägavgift kräver dock ändringar i lagstiftningen, *regionalt samarbete* och en allmän acceptans i frågan).

S. 15, ordet *markkinaehtoisien* (*marknadsbaserade*) stryks i meningen "Lisäksi kaupunki myös tukee ~~markkinaehtoisien~~ kaupunkipyörän käyttöönottoa." (Dessutom stöder staden även ibruktagningen av ~~marknadsbaserade~~ stadscyklar).

S. 22, rubriken ändras till "Liikenteen hinnoittelu" (Prissättning av trafiken).

S. 27, ett stavfel korrigeras i meningen "Vantaan Energia tuottaa kaukolämmön huipputehon biokaasulla ja pelleteillä" (Inom fjärrvärmeproduktionen producerar Vanda Energi maximieffekt med biogas och pellets).

S. 28, åtgärden "Valmistellaan linjaus puurakentamisen lisäämiselle" (Beredning av en riktlinje för utökad träbyggnation) överförs från perioden 2022–2025 till perioden 2018–2021.

S. 30, åtgärden "Luontoarvojen kompensatiokäytäntö otetaan käyttöön maankäytöllisissä ristiriitatilanteissa" (Införande av praxis för kompensation av naturvärden i tvistefrågor som gäller markanvändning) överförs från perioden 2026–2029 till perioden 2022–2025.

S. 30, termen *vaihtoehtoisia polttoaineita* (alternativa bränslen) ersätts med termen *vaihtoehtoisia käyttövoimia* (alternativa drivkrafter).

Beslut:

Det ändrade förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 18.6.2018 § 8

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar godkänna vägkartan för resurssmarthet.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Bilagor:

- Vägkartan för resurssmarthet
- Sammanställning av utlåtandena och svaren

Anvisningar för sökande av ändring: 1. Besvärsanvisning

Närmare information:

Leena Maidell-Münster, miljöchef, tfn 0400 427705, [fornamn.efternamn\[at\]vantaa.fi](mailto:fornamn.efternamn[at]vantaa.fi)